

POSUDEK

vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Kristýna Suchá

Název práce: Odpovědnost jednotlivce za účast na společném plánu ve světle mauthausenského procesu

Titul, jméno a příjmení vedoucího práce: Mgr. Jaroslav Větrovský, Ph.D.

Pracoviště vedoucího práce: ZČU, Právnická fakulta, Katedra mezinárodního práva

Předložená diplomová práce (DP) usiluje o zkoumání trestní odpovědnosti jednotlivce ve formě společného plánu či záměru. Jde o formu odpovědnosti, která byla široce aplikována *ad hoc* trestními tribunály pro bývalou Jugoslávii (ICTY) a Rwandu (ICTR), Mezinárodním vojenským tribunálem (IMT) i spojeneckými okupačními soudy bezprostředně po skončení druhé světové války. A právě posledně jmenovanou perspektivu si zvolila diplomantka. Téma individuální odpovědnosti za účast na zločinném jednání rozvíjí na pozadí jednoho z rozsudků vydaných v rámci tzv. mauthausenského procesu.

Celkově musím práci diplomantky hodnotit pozitivně. Vyzdvihnout je třeba především skutečnost, že se diplomantka sama rozhodla pro téma, jehož zpracování v odborné literatuře není nijak zvlášť rozsáhlé. Jde o téma historické i aktuální zároveň, přičemž oba tyto aspekty se diplomantka snaží propojit. Zároveň diplomantka v DP vykazuje velmi dobrou orientaci jak v oblasti současného MPT, tak ve skutkových okolnostech týkajících se specificky mauthausenského procesu. Těžištěm DP je práce s primárními prameny, zejména s přezkumným rozhodnutím vydaným ve věci *Hans Altfuldisch a další*, což je správný a žádoucí postup.

Na druhou stranu práce vykazuje i jisté nedostatky. Za hlavní z nich považuji vysoce popisný charakter DP a omezené využití sekundárních pramenů. Většina textu DP tvoří popis právních a skutkových aspektů, na jejichž základě byla konstatována odpovědnost obžalovaných osob. Diplomantka se však s předestřenými závěry nesnaží vstoupit v dialog, polemizovat s nimi, hodnotit je, rozvinout hodnocení jejich významu pro současné MPT. To se týká zejména druhé části práce, kde se autorka zabývá činy, pro které byli Hans Altfuldisch a další souzeni.

Zajímavá je z tohoto hlediska zejména situace osob, jež v táboře pracovaly na „neutrálních“ pozicích jako administrativní či technický personál. Na s. 49 ze diplomantka zabývá případem elektrikáře, Hermanna Franze Buetgena, který v táboře Mauthausen působil jakožto pracovník provozu. Mimo jiné uvádí: „[B]ývalí vězni vypověděli, že jim pomáhal, neprozradil, že vězni tajně poslouchají zahraniční rádio, a v rozporu s některými výpověďmi svědků většina bývalých vězňů tvrdila, že byl vždy přátelský a nikdy ho neviděli někoho fyzicky týrat. Navzdory těmto svědectvím však soud zkonstatoval, že tím, že obžalovaný věděl, jak jeho nadřízení a ostatní pracovníci tábora zabíjejí vězně a byl toho sám svědkem, ale nikterak se tomu nesnažil zabránit a dál dobrovolně v táboře pracoval, podílel se na realizaci společného plánu.“ Nabízí se otázka: skutečně měl dotyčný právní povinnost „zabránit“ jednání, k němuž v Mauthausenu docházelo? V čem spočívá *actus reus* a *mens rea* jeho zločinu? Dospěly by k totožnému závěru i pozdější mezinárodní trestní soudy, zejména ICTY či současný stálý Mezinárodní trestní soud (ICC)? Na tyto otázky by se diplomantka mohla zaměřit v průběhu obhajoby.

S ohledem na všechny výše uvedené důvody rozhodně doporučuji DP k obhajobě a navrhuji její klasifikaci v rozmezí známek „výborně“ a „velmi dobře“.

V Praze dne 14.5.2024

Mgr. Jaroslav Větrovský, Ph.D.